

Voorwoord van de schrijfster

De personen in dit boek zijn allemaal verzonnen.
Maar een aantal gebeurtenissen uit de zomer van 1942 is niet verzonnen.

De grote razzia in Parijs op 16 juli is echt gebeurd.
Duizenden Joden zijn toen naar een stadion midden in Parijs gebracht, het *Vélodrome d'Hiver*.
Het grootste deel van die duizenden Joden waren kinderen.

Dit boek is geschreven om de kinderen van het '*Vel d'Hiv*' niet te vergeten.

Voor de kinderen die nooit zijn teruggekomen.
En voor degenen die het kunnen navertellen.

Tatiana de Rosnay

Voorwoord van de bewerkster

Het grootste deel van dit verhaal speelt zich af in Parijs. In het Parijs van de Duitse bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog. Maar ook in het Parijs van deze tijd.

Er worden typisch Franse situaties beschreven. Situaties die in Nederland niet bekend zijn. Bijvoorbeeld dat er in ieder gebouw met appartementen een conciërge is. Parijse conciërges wonen in het gebouw en zorgen voor het dagelijkse onderhoud. Zij kennen alle bewoners van hun gebouw. Meestal zijn het vrouwen.

Daarnaast worden in het verhaal af en toe Franse woorden gebruikt.

Bij deze woorden staat een ster (*). Achter in het boek, op pagina 192, staan deze woorden uitgelegd.

Tot slot: in dit verhaal komen lastig te lezen namen voor van plaatsen en landstreken.

Soms zijn die namen niet belangrijk voor het verhaal. In die gevallen heb ik ze weggelaten of omschreven (een plaatsje in de buurt van Orléans leest makkelijker dan: Aschères-le-Marché).

Maar soms ook zijn die namen wel heel belangrijk, zoals de namen van de opvangkampen voor Joden in de Tweede Wereldoorlog. In die gevallen heb ik ze laten staan.

Marian Hoefnagel

Parijs, juli 1942

'Politie! Opendoen! Nu!'

Het meisje is nog versuft van de slaap.

Eerst denkt ze dat haar vader zo hard op de deur staat te bonzen.

's Nachts is hij in zijn schuilplaats in de kelder.

En misschien is hij zijn sleutels vergeten.

Maar dan hoort ze de wrede, harde stemmen.

Dit is niet haar vader.

'Politie! Opendoen! Opendoen!'

Hoe laat is het? Het meisje kijkt door de gordijnen.

Het is nog donker buiten.

Ze is bang.

Ze denkt aan de gesprekken van haar vader en moeder, 's avonds laat.

Haar ouders dachten dat ze sliep, maar ze luisterde aan de deur van de woonkamer.

Haar vader fluisterde dat het moeilijk zou worden.

Hij gebruikte onbekende woorden als 'kampen' en 'razzia'.

Hij zei dat alleen mannen gevaar liepen, niet de vrouwen, niet de kinderen.

En hij zei dat hij zich elke avond in de kelder zou verstoppen.

'Opendoen! Politie!'

Heeft de politie papa gevonden in de kelder?

*Neemt de politie papa nu mee naar de 'kampen',
ver weg?*

*Het meisje loopt zachtjes door de gang naar de
slaapkamer van haar moeder.*

'De politie is er, maman', fluistert het meisje.*

'Ze bonzen op de deur.'

Haar moeder gaat op de rand van het bed zitten.

Het meisje vindt dat ze er moe uitziet. Moe en oud.

*'Zijn ze gekomen om papa mee te nemen?', wil het
meisje weten.*

De moeder geeft geen antwoord.

Ze trekt snel een ochtendjas aan.

*Dan pakt ze de hand van het meisje en loopt naar de
deur.*

Weer die harde stemmen.

'Ja?', zegt de moeder zachtjes.

Een mannenstem roept hard haar naam.

'Ja, monsieur', dat ben ik', antwoordt ze, met haar
Poolse accent.*

'Opendoen! Nu! Politie!'

Er staat angst op het gezicht van de moeder.

*Het meisje heeft haar moeder nog nooit zo bang
gezien.*

De mannen bonzen weer.

Met trillende vingers doet de moeder de deur open.

Er staan twee mannen op de gang.

*De ene is een politieagent. Een Franse politieagent.
De andere heeft een regenjas aan en een lijst in zijn
hand.*

*Hij zegt de naam van de moeder en van de vader.
In perfect Frans.*

*Dan zijn we veilig, denkt het meisje.
Het zijn geen Duitsers, het zijn Fransen. Ze zullen
ons geen kwaad doen.*

*De moeder trekt haar dochter dicht tegen zich aan.
'Mijn man ... is hier niet', zegt ze. 'Ik weet niet waar
hij is. Ik weet het niet.'*

De man in de regenjas stapt naar binnen.

'Opschieten, madame. U heeft tien minuten.*

Pak wat kleren in. Genoeg voor een paar dagen.'

'Monsieur, alstublieft', begint de moeder.*

Ze legt een hand op de mouw van de politieagent.

Maar hij slaat haar hand weg.

'U hebt me gehoord. U gaat met ons mee.

Uw dochter ook.

Doe gewoon wat we zeggen.'

Parijs, mei 2002

Ik kijk omhoog, naar het eeuwenoude gebouw.
Naar het appartement van Bertrands grootmoeder,
Mamé.

Wij gaan daar wonen. Bertrand en ik, met onze
dochter Zoë. Wij gaan wonen in deze rustige,
chique wijk van Parijs.

Nu wonen we nog in het lawaaiige Montparnasse,
vol verkeer, cafés en restaurants.

‘Daar is papa’, zegt Zoë. Ze knikt naar de andere kant
van de straat

Daar komt mijn man aanlopen. Slank, donker, sexy.
Een typische Fransman.

Naast hem loopt zijn medewerker Antoine.

Jarenlang heeft Bertrand voor een
architectenbureau gewerkt.

Maar vijf jaar geleden is hij voor zichzelf begonnen,
samen met Antoine.

‘Natuurlijk is hij weer aan het bellen’, zegt Zoë.

Ze is pas elf, maar vaak heb ik het gevoel dat ze veel
ouder is.

En niet alleen door haar lengte.

Ze is kalm en wijs, soms te wijs voor haar leeftijd.

Bertrand praat hard in de telefoon en zwaait met
zijn armen.

Zoë zucht.

‘Zo kunnen we hier wel de hele dag blijven wachten’, zegt ze.

‘Heb jij een sleutel, Antoine?’, vraag ik.

‘Die heb ik’, antwoordt Antoine.

We gaan met z’n drieën naar boven.

De lift is een echte oude Parijse lift, met ijzeren hekken.

‘Ik heb de pest aan dit soort liften’, zegt Zoë.

In de spiegel zie ik mezelf.

Ik zie er net zo afgetakeld uit als de krakende lift.

Waar is die vlotte Amerikaanse meid uit Boston gebleven?

‘Ik heb ook de pest aan deze lift’, zeg ik.